

Miljøteknologi

KONSOLIDERINGSSTATUS

MILJØTEKNOLOGI	
Klyngeorganisation: CLEAN	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 17.500.000	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Som følge af konsolideringsprocessen udskilte CLEAN, der førhen fokuserede på både energi og miljø, sine energiaktiviteter, så CLEAN nu fokuserer entydigt på miljøområdet i tråd med udpegningen af miljøteknologi som styrkeposition. Af CLEANs ansøgning fremgår desuden en hensigt om konsolidering med Plast Center Danmarks (PCD). PCD er en erhvervsdrivende fond, som i 2003 blev oprettet med det formål at opbygge et viden- og kompetencemiljø inden for plast- og polymerområdet, og som i en årrække har drevet innovationsnetværket Dansk Materialenetværk finansieret af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Da genanvendelse af plast samt generel bæredygtighed i anvendelse af materiale er et væsentligt fokus for materialenetværket, var der på ansøgningstidspunktet en hensigt om at videreføre disse aktiviteter i regi af CLEAN. Sidenhen er det ikke lykkedes parterne at blive enige om en egentlig fusion. Parterne ser fortsat muligheder for at være samarbejdspartnere. For nu er det dog fortsat uklart, hvad samarbejdet skal bestå i.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

CLEANs fem faglige fokusområder dækker 1) vand i teknosfæren, 2) klimatilpasning, 3) affald, ressourcer og materialer, 3) luft og 4) jord, vand og natur. Fokusområderne er udvalgt ved en inddragende proces med en lang række videninstitutioner, virksomheder m.fl. Der vil bl.a. være fokus på vandteknologi, der har et stort potentiale i Danmark og særligt i Midtjylland. CLEANs strategiske mål er at understøtte vandvirksomheder i samarbejdsprojekter samt internationalisering af SMV'er via bl.a. samarbejde med videninstitutioner og vandforsyninger. CLEAN vil i øvrigt fokusere på affald, ressourcer og materialer, og her vil der være fokus på bæredygtige materialer, udvikling af nye metoder og teknologier til bedre genanvendelse. Inden for hvert fokusområde har klyngen et strategisk mål om at engagere SMV'er inden for de fem faglige fokusområder. Der sondres mellem hhv. innovationsmodne SMV'er, som er vant til at deltage i innovationsaktiviteter, og førstegangsbrugere, som ikke er vant til at indgå i innovationsaktiviteter. Aktiv deltagelse af relevante SMV'er vil således være en indikator for, at SMV'ernes innovationsevne er højnet. Herudover har klyngen fokus på internationalisering og effektiv tilgængelighed i hele landet. Klyngens strategiske mål er i første omgang at etablere lokalafdelinger. Senest har klyngen oplyst, at den også vil blive fysisk repræsenteret i Region Sjælland.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens handlingsplan er bygget op omkring de fem fokusområder og med et særskilt fokus på internationaliseringsaktiviteter. Inden for hvert fokusområde følger aktiviteterne den samme logik, hvor der er fokus på tidlige, forbedrende aktiviteter, fx netværk og matchmaking, som skal føre til konkrete samarbejder og internationalisering. Aktiviteterne tager derfor udgangspunkt i at rekruttere virksomheder til netværksmøder og gerne via digitale løsninger. Herefter vil klyngen have fokus på match to buyer-forløb, der består af at matche SMV'er med store virksomheder, forsyninger mfl., der efterspørger konkrete løsninger. De udviklede forløb skal efterfølgende bidrage til innovationsprojekter, hvor fokus er på at udvikle og demonstrere SMV'ernes løsninger. CLEAN er allerede i gang med sine aktiviteter.

Klyngen indleder samarbejde med Lifestyle og Design Cluster om at facilitere Inno-missions hos Innovationsfonden, hvor der skal etableres et grønt partnerskab inden for cirkulær økonomi med fokus på genanvendelse af plastik og bæredygtige tekstiler.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da aktiviteterne ligger inden for bestyrelsens udpegning af miljøteknologi som en styrkeposition og tilhørende fokusområder. Alle foreslåede aktiviteter er målrettede klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet og med relevant fokus på klynge-klynge samarbejde.

Energiteknologi

KONSOLIDERINGSSTATUS

ENERGITEKNOLOGI	
Klyngeorganisation: Energy Cluster Denmark	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 17.500.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GUL

Energy Cluster Denmark har samlet alle innovationsaktiviteter fra Danmarks største klyngeorganisationer på energiområdet og er et resultat af en konsolidering mellem Energy Innovation Cluster, CLEAN Energy og House of Energy. Energy Cluster Denmark ønsker at udvikle og gennemføre virksomhedsorienterede klyngeaktiviteter inden for energiteknologi med fokus på at realisere potentiale for både vækst, udvikling og beskæftigelse på det grønne område. De er veletablerede og har et solidt fundament af erfaring, kompetencer og netværk at bygge videre på. Klyngeorganisationen har en stor projektportefølje på over 800 mio. kr.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen vil arbejde med energiinnovation ud fra fem klart definerede faglige fokusområder: 1) Energiproduktion, 2) energiinfrastruktur, 3) energilagring, 4) energieffektivitet samt 5) sektorkobling, systemintegration og digitalisering, hvor det femte område er et tværgående fokus. De faglige fokusområder er udarbejdet på baggrund af input fra bl.a. virksomheder, videninstitutioner og brancheorganisationer. Etablering af et innovationsboard per faglige fokusområde er med til at sikre, at strategiske og teknologiske udfordringer udmøntes i konkrete efterspørgselsdrevne innovationsprojekter. Energy Cluster Denmark har formuleret strategiske mål med udgangspunkt i de faglige fokusområder og har en ambition om, at Danmark skal blive grøn føre nation for udvikling og demonstration af innovative og globale energiløsninger. Klyngeorganisationen har bl.a. også et strategisk mål om internationalisering og om tydelig lokal og national tilstedeværelse.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngen arbejder overordnet ud fra en projektmodel, der består af scouting-møder, idéudviklingsforløb, projektudvikling og innovationsprojekter, og som handlingsplanen er bygget op om. Herudover vil klyngen med et internationaliseringsfokus gennemføre aktiviteter, der retter sig mod danske SMV'er, som potentielt er eksportklare og ønsker at deltage i internationale innovationsaktiviteter, samt at opbygge værdikæder på relevante markeder i udlandet. Klyngen vil for bestyrelsens bevilling primært have fokus på indledende aktiviteter før konkrete innovationssamarbejder og angiver, at konkrete innovationsprojekter inden for energisektoren er meget tunge på udgiftssiden, hvorfor der er behov for at søge ekstern yderligere finansiering til disse. Endelig har klyngen indledt arbejde i to af fire af Innovationsfondens Inno-missions, og de vil bl.a. samarbejde med MARLOG om etablering af et grønt partnerskab om udvikling af klimaneutrale brændstoffer.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Klyngens aktiviteter vurderes at ligge inden for bestyrelsens udpegning af energiteknologi som en styrkeposition. Handlingsplanen vurderes til gul, da sekretariatet mangler afklaring fra klyngen om aktiviteternes gennemførlighed på det statsstøtteretlige grundlag. Sekretariatet følger op på disse forhold i dialog med klyngen. Alle klyngens aktiviteter vurderes at ligge i forlængelse af kerneopgaven, og det vurderes, at klyngen i høj grad understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante klyngeorganisationer og øvrige aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet.

Fødevarer og bioressourcer

KONSOLIDERINGSSTATUS

FØDEVARER OG BIORESSOURCER	
Klyngeorganisation: Food & Bio Cluster Denmark	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 17.000.000 mio. kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GUL

Food & Bio Cluster Denmark blev dannet ved at fusionere Agro Business Park, Videncenter For Fødevareudvikling, Nordjysk Fødevareerhverv og Danish Food Cluster. Parterne igangsatte konsolideringsprocessen tidligt, hvorfor klyngen formelt var konsolideret ved ansøgningstidspunktet.

Klyngens organisation er struktureret af de to aktører Food & Bio Cluster Denmark F.M.B.A (foreningen) og FBCD A/S (aktieselskabet). Foreningen har til opgave at sætte den strategiske retning for klyngeorganisationen, hvor aktieselskabet er operatør og det udførende led. Grundet den særlige organisationsstruktur blev bevillingen givet med et forbehold for, at der skulle udarbejdes en samarbejdsaftale mellem de to aktører for at formalisere arbejdsdelingen og samarbejdet. I januar 2021 indgik foreningen og aktieselskabet en samarbejdsaftale, og på den baggrund vurderer Uddannelses- og forskningsstyrelsen og sekretariatet, at det særlige vilkår er opfyldt.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen har udvalgt seks faglige fokusområder, som er 1) produktion og håndtering af bioressourcer, 2) konvertering og raffinering af bioressourcer til biobaserede råvarer, 3) forarbejdning og fremstilling af fødevarer og ingredienser, 4) opbygning af forsyningskæder og distributionskanaler, 5) globale markedsudviklinger og trends samt 6) cirkulære og sammenhængende værdikæder.

Klyngen har valgt at opsætte mål, der går på tværs af de seks faglige fokusområder. Derudover kategoriseres de strategiske mål inden for overskrifterne; 1) langsigtede strategiske mål, 2) operationelle strategiske mål og 3) strategiske aktivitetsmål. De langsigtede mål handler om at styrke innovationskraften og konkurrenceevnen hos klyngens deltagervirksomheder, hvor de operationelle mål sætter fokus på deltagervirksomhedernes tilfredshed samt medlemstiltrækning. Under overskriften om strategiske aktivitetsmål har klyngen formuleret et mål om at sikre national spredning af værdiskabende aktiviteter inden for klyngens seks fokusområder.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens handlingsplan er bygget op omkring seks erhvervsrettede aktivitetstyper. Disse er 1) vidensspredning og formidling, 2) adgang til finansiering af innovationsaktiviteter, 3) iværksætterrettede aktiviteter, 4) netværk og kompetenceudvikling, 5) internationalisering og 6) innovationssamarbejder. Overordnet har klyngen valgt at benytte en stor andel af bevillingen på innovationssamarbejder. Derudover fokuserer klyngen sin indsats på vidensspredning og formidling, hvor aktiviteterne fx vedrører afholdelse af konferencer og events samt digital videnformidling. Klyngen vil også udvikle og afholde iværksætterforløb med fokus på kommercialisering af innovation. Endelig skal en andel af bevillingen benyttes til internationalt orienterede aktiviteter, herunder formidling af danske virksomheder og løsninger.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som gul, da der trods mange hensigtsmæssige tiltag og overvejelser fra klyngens side fortsat mangler konkretisering af væsentlige forhold med betydning for vurderingen af, hvorvidt aktiviteterne ligger inden for rammerne af klyngernes kerneopgave og dermed er støtteberettigede. Sekretariatet fortsætter dialogen herom med klyngen, hvilket kan betyde, at konkrete aktiviteter må udgå af handlingsplanen.

Digitale teknologier

KONSOLIDERINGSSTATUS

DIGITALE TEKNOLOGIER

Klyngeorganisation: DigitalLead

Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 15.500.000

Vurdering af handlingsplan for 2021

GRØN

DigitalLead blev dannet ved at fusionere IT-forum, BrainsBusiness og InfinIT. Konsolideringen havde fundet sted på ansøgningstidspunktet, og efteråret 2020 og vinteren 2021 blev brugt på at få det organisatoriske setup i gang, herunder bl.a. ved at ansætte en ny direktør. Denne opgave har ifølge klyngen trukket ud, hvilket kommer til udtryk ved, at klyngens arbejde med en ny strategi, der ifølge ansøgningen ville være på plads i efteråret 2020, stadig pågår, herunder inddragelse af virksomheder og øvrige aktører.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen har udvalgt fire faglige fokusområder, som er 1) kunstig intelligens, 2) internet of things, 3) data science og high performance computing samt 4) cybersikkerhed. Derudover har klyngen fire tværgående temaer, som de vil inddrage under de faglige fokusområder, og som vedrører adoption i virksomheder og samfund. De tværgående temaer er: 1) mennesker og teknologi, 2) forretningsmodeller og processer, 3) etik, transparens og tillid samt 4) grøn IT, bæredygtighed og FN's Verdensmål for Bæredygtig Udvikling.

Klyngen har opstillet seks tværgående strategiske mål, der overordnet handler om at øge produktiviteten og konkurrenceevnen for IT-erhvervet i Danmark, samt et strategisk mål om organisatorisk udvikling af klyngen i form af professionalisering, efterspørgselsdrevne tilgange og landsdækkende tilstedeværelse. Et grundelement i de strategiske mål er, at styrkelse af innovationskraften i det digitale erhverv vil være løftestang for udvikling og innovation i andre brancher, da det stiller viden, digitale redskaber og løsninger til rådighed. Klyngen ser også digitalisering som fundament for at løse samfundsmæssige problemstillinger som fx grøn omstilling. På den baggrund vil klyngen prioritere klynge-til-klynge samarbejder. Derudover har klyngen formuleret strategiske mål om at øge den kommercielle anvendelse af it-relaterede forskningsresultater, ligesom de vil fokusere på internationalisering gennem internationale netværk, matchmaking, innovationssamarbejder og hjemtag af EU-midler.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens handlingsplan er delvist bygget op omkring fokusområderne og de tværgående temaer, men da flere aktiviteter går på tværs af de faglige fokusområder, er der udarbejdet tværgående emner vedr. digitale teknologier og internationalisering. Overordnet fokuserer klyngen på indledende innovationsrettede aktiviteter, hvor formålet er at bringe virksomheder sammen og foretage videnformidling. Derudover fokuserer klyngen på B2B-innovationssamarbejder, hvorfor videninstitutioner kun i begrænset omfang inddrages i aktiviteter. Klyngen har redegjort for, at innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner samt øvrig involvering af videninstitutioner er placeret i handlingsplanen for Uddannelses- og Forskningsstyrelsens bevilling. I handlingsplanen fremgår der kun få konkrete aktiviteter, der inkluderer klynge-til-klynge-samarbejder, hvilket vurderes at være u hensigtsmæssigt grundet klyngens eget strategiske mål om emnet samt erhvervsområdets generelle relevans på tværs af de andre udpegede erhvervs- og teknologiområder. Aktiviteterne i handlingsplanen vedrører primært webinarer, netværksmøder og netværksgrupper centreret omkring forskellig faglige emner, konsortiedannelse af B2B-innovationssamarbejder og samarbejdsrelaterede aktiviteter med øvrige aktører i innovations- og erhvervsfremmesystemet, herunder også internationale aktører.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da aktiviteterne ligger inden for bestyrelsens udpegning af digitale teknologier som styrkeposition. Alle foreslåede aktiviteter er målrettet klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet.

Design, mode og møbler

KONSOLIDERINGSSTATUS

DESIGN, MODE OG MØBLER	
Klyngeorganisation: Lifestyle & Design Cluster	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): kr. 15.500.000	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Lifestyle og Design Cluster blev oprettet i 2016 som en videreførelse af innovationsnetværket Livsstil – Bolig & Beklædning og har dermed mange års erfaring med brobygningsaktiviteter mellem virksomheder og viden-, forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Organisationen var tidligere fokuseret særligt på (Midt)jylland, men som følge af konsolideringen er fokus nu på landsdækkende tilgængelighed. Klyngen arbejder tæt sammen med 14 videninstitutioner inden for bolig og beklædning, som i samarbejde med en række dialogvirksomheder indkredser branchernes behov og genererer ny viden til virksomhederne. Der er således et solidt fundament af erfaring, kompetencer og netværk at bygge videre på.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngens faglige fokusområder er 1) design og iværksætteri, 2) cirkulær økonomi og 3) digitalisering og nye teknologier. På tværs af disse overordnede fokusområder faciliterer klyngen faggrupper af forskere inden for de tre temaer møbler, mode og nye materialer, hvor livsstilsbranchens behov for ny viden kortlægges, og hvor der skabes idéer til relevante aktiviteter på baggrund af input fra brancheforeninger og dialogvirksomheder.

Livsstilsbranchen er særligt udfordret på deres store klimapåvirkning, og særligt inden for mode og tekstil er der et uforholdsmæssigt stort klimaaftryk. Derfor har klyngen som strategisk mål at få flere virksomheder til at arbejde med cirkulære forretningsmodeller, som kan hjælpe virksomhederne med at nedbringe deres CO₂-påvirkning og give virksomhederne konkurrencefordele fremadrettet. Klyngens strategiske mål om at styrke digitaliseringen i branchen har særligt fokus på at medvirke til at fremme en mere effektiv og målrettet grøn omstilling af hele værdikæden, hvor ny teknologi og digitale løsninger bliver afgørende.

Endelig har klyngen særskilte strategiske mål om at styrke innovationshøjden hos branchens iværksættere og at hjælpe virksomhederne med at tiltrække kapital til udvikling og implementering af nye løsninger.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngen faciliterer en række aktiviteter og samarbejder, som skal øge innovationshøjden i virksomheder og hos iværksættere, herunder med fokus på at tilføre nyeste viden om metoder, materialer og bæredygtighed.

Der udbydes samarbejder og netværk mellem virksomheder med fokus på brancherelevant erfaringsudveksling og kompetencetilførsel. Under andre aktiviteter samles og formidles viden og best-practise-cases, herunder viden om materialer til udvikling af mere bæredygtige og innovative løsninger.

Klyngen indleder samarbejde med den miljøteknologiske klynge CLEAN, Teknologisk Institut og SDU om at facilitere Inno-missions hos Innovationsfonden, hvor der skal etableres et grønt partnerskab inden for cirkulær økonomi med fokus på plastik og tekstiler. Klyngen har i dette samarbejde særligt fokus på at sikre virksomhedsinddragelse.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen vurderes at indeholde relevante innovationsaktiviteter, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som vurderes at afspejle klyngens store kendskab til målgruppens behov. Grundet klyngens mangeårige erfaring med branchen vurderes de at være dygtige til at tilpasse, hvilke værktøjer der anvendes til forskellige virksomhedskategorier afhængig af innovationsparathed, erfaring, ambitioner mv.

Maritime erhverv og logistik

KONSOLIDERINGSSTATUS

INNOVATIONSKRAFT	
Klyngeorganisation: Maritime & Logistics Innovation Denmark (MARLOG)	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 13.500.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

MARLOG er en sammenlægning af Fyns Maritime Klynge (FMK), Maritimt Center for Optimering og Drift (MARCOD) og Maritime Development Center (MDC), herunder Transportens Innovationsnetværk (TINV). Klyngeorganisationen er etableret i tæt samarbejde med brancheorganisationer som Danske Rederier, Dansk Maritime, Danske Havne samt Dansk Transport og Logistik (DTL). Klyngerne har i 2019 fået midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og EU's Regionalfond til indledende og forberedende innovationsaktiviteter og til konsolidering. Konsolideringen mellem parterne har været i gang i en årrække, hvor parterne har fokuseret på at opnå enighed om fusionsprocessen, overdragelse af medarbejdere og opgaver.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

MARLOG har en ambition om, at Danmarks skal være et bæredygtigt og innovativt førende kraftcenter for maritime erhverv og logistik. MARLOGs erhvervsfaglige målgrupper omfatter 1) skib og operation af udstyr, 2) havn og infrastruktur og 3) end-to-end logistik og proces. MARLOG har valgt at anskue udfordringer og potentialer på tværs af erhvervs målgrupperne og den samlede sektor, hvorfor klyngens fokusområder er: 1) grøn omstilling, 2) digitalisering og 3) kompetencer. Herigennem vil klyngen bl.a. have fokus på forretningspotentialer ift. nye grønne brændstoffer. På den lange bane er der især fokus på power to X-teknologier. I forhold til det digitale fokusområde adresseres bl.a. udfordringer med vareflowet, som kalder på smartere løsninger. Herudover beskriver klyngen potentiale ift. at forbedre performance og effektivitet af skib samt transport og havneoperationer i form af nye teknologier som IoT og AI. Klyngen har identificeret fem strategiske mål for at løfte innovationspotentialet som fx at øge SMV'ernes engagement i klyngen. Her har klyngen valgt et særligt strategisk fokus på at øge deltagelse af logistikvirksomheder samt virksomheder fra områder, hvor de tre fusionerede klynger ikke har været aktive, dvs. i Midt-, Syd- og Vestjylland. Klyngen har et særskilt mål om at øge den grønne og digitale innovation blandt SMV'er gennem aktiviteter som matchmaking og projektdeltagelse. Herudover vil klyngen have et særskilt fokus på at overføre viden om best practise og forskning til virksomheder inden for klyngens 3 tværgående fokusområder, samt skabe samarbejde mellem MARLOG og andre klynger nationalt og internationalt.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Aktiviteterne tager udgangspunkt i indledende og forberedende aktiviteter som vidensspredning og udarbejdelse af roadmap, der på sigt skal føre til matchmaking og konkrete samarbejdsprojekter. Fx vil klyngen i relation til grøn omstilling fokusere på brændstoffer og energisystemer til skibsfart og logistiksektoren. Der vil bl.a. være fokus på at udbrede Power to X ammoniak, elektricitet og methanol. Aktiviteten vil bidrage til matchmaking og samarbejdsprojekter. Herudover har MARLOG lanceret et strategisk samarbejde med Energy Cluster Denmark om at facilitere Inno-missions hos Innovationsfonden. Klyngerne vil samarbejde om klimaneutrale brændstoffer, der har god synergi mellem energi- og transportsektoren og dermed stort innovationspotentialt for de danske virksomheder.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da aktiviteterne ligger inden for bestyrelsens udpegning af maritime erhverv og logistik som en styrkeposition. Alle foreslåede aktiviteter er målrettede klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet og med relevant fokus på klynge-klynge samarbejde.

Life science og velfærdsteknologi

KONSOLIDERINGSSTATUS

LIFE SCIENCE OG VELFÆRDSTEKNOLOGI	
Klyngeorganisation: Danish Life Science Cluster	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 13.000.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	RØD

Life science- og velfærdsteknologi har været præget af en kompleks og forsinket konsolideringsproces. Dette eksemplificeres ved, at dette er den eneste styrkeposition, hvor der indtil sent i forløbet vedr. udpegning af klyngeorganisationer var to konkurrerende ansøgninger. Kort før deadline for sekretariatets indstillinger til bestyrelsen vedr. udpegningen fandt parterne bag de to ansøgninger dog sammen, hvilket er en positiv, men desværre også en sen, udvikling, som har konsekvenser for fremdriften i konsolideringen og dermed også for opstarten af erhvervsrettede klyngeaktiviteter. Status fra klyngeorganisationen pr. marts 2021 er, at der fortsat primært er fokus på interne konsolideringsprocesser, herunder bl.a. strategiarbejde, organisationsopbygning samt indgåelse af aftaler om overdragelse af medarbejdere, finansielle forpligtelser, porteføljer mv. Udfaldet af disse processer er afgørende for, hvornår og hvordan den nye klynge vil være operationel. Klyngen ser sig således endnu ikke i stand til meningsfuldt at kunne udarbejde en relevant handlingsplan for de erhvervsrettede klyngeaktiviteter i 2021.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Eftersom der fortsat pågår et arbejde imellem de konsoliderende parter med at definere klyngens faglige fokusområder og strategiske mål 2021-2024, har sekretariatet kun modtaget et overfladisk materiale. Eksempelvis er der en meget lav grad af sammenhæng mellem de opstillede strategiske mål og klyngens foreløbige forslag til konkrete aktiviteter eller KPI'er. Klyngen har dog på et overordnet niveau hensigtsmæssige strategiske ambitioner om fx at styrke videnbroen mellem den danske forskning på området med SMV'ernes behov og muligheder, ligesom klyngen agter at arbejde med potentialerne i bedre brug af sundhedsdata. Der er derudover fokus på at styrke SMV'ernes adgang til relevant innovationsrettet kapital, understøtte netværksdannelse og øge engagementet i grøn omstilling blandt økosystemets aktører.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Grundet den komplekse konsolidering har klyngen haft vanskeligt ved at beskrive konkrete og strategisk gennemarbejdede erhvervsrettede aktiviteter for 2021. Derfor har klyngeorganisationen efterspurgt mere tid for på den måde at få igangsat det rigtige i første omgang, frem for at skulle haste en handlingsplan igennem, før klyngens strategiske ophæng er på plads, og de organisatoriske rammer er i stand til at håndtere eksekveringen. Klyngen har lagt vægt på, at tiden særligt skal gøre det muligt at inddrage virksomhederne bag de fusionerende klynger dybere i pipeline-processen, så det lokale ejerskab og engagement på tværs af landet øges.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som rød, da den i sin nuværende form er for generisk beskrevet og har væsentlige udeståender ift. de erhvervsrettede aktiviteter og håndteringen af tværgående strategiske hensyn, ligesom der ikke er opstillet KPI'er for indsatsen. Klyngeorganisationen forventer først at kunne levere en gennemarbejdet handlingsplan primo juni 2021 med henblik på aktiviteter i anden halvdel af 2021. Det har den u hensigtsmæssighed ift. bestyrelsens mødekadence, at handlingsplanen ikke kan behandles på juni-mødet. Næstkommende møde ultimo september vil være for sent at godkende aktiviteter i indeværende år. Derfor lægges der op til, at bestyrelsen godkender, at formanden kan godkende klyngens handlingsplan i en særskilt proces med sekretariatet. Hensigten er at imødekomme klyngens udfordringer og skabe en styringsmæssig fleksibilitet, så virksomhederne hurtigst muligt kan få gavn af klyngens virke.

Byggeri og anlæg

KONSOLIDERINGSSTATUS

BYGGERI OG ANLÆG	
Klyngeorganisation: We Build Denmark	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): kr. 12.500.00	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Bag den nye klyngeorganisation står de to innovationsnetværk InnoBYG og Smart City Cluster Denmark samt de to regionale netværk Byg Fyn og (dele af) Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling NordDanmark samt dele af Gate 21. I partnerskabet indgår også adskillige videninstitutioner og branche- og erhvervsorganisationer. Klyngen er fortsat i en tidlig fase af konsolideringsprocessen. Dens fokus er på organisationsopbygning, fastlæggelse af indhold i porteføljen og fysisk etablering. De stiftende parter har stor erfaring med klyngeaktiviteter for målgruppen af endnu ikke-innovationsaktive SMV'er samt et solidt erhvervsrettet fundament.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Udover opstarts-aktiviteter har klyngen tre faglige fokusområder. For det første har klyngen under fokusområdet bæredygtigt byggeri et mål om at styrke virksomhedernes kompetencer bl.a. ved etablering af samarbejdsgrupper på tværs af værdikæden med fokus på innovative og bæredygtige løsninger. Klyngen vil have en særlig indsats målrettet offentlig-privat innovation, da det offentlige er landets største bygherre, og klyngen har et mål om en øget offentlig efterspørgsel efter grønne forretningsmodeller og bæredygtige løsninger, hvilket kan fungere som vigtige reference- og udviklings-cases for branchens virksomheder og derved gøde jorden for yderligere innovation. For det andet er smart city og intelligente bygninger et fagligt fokusområde, der omfatter brugen af digitale teknologier og data til at udvikle byer og lokalområder, som er mere miljø- og klimavenlige, borgervenlige og kosteffektive. Under emnerne bygninger, trafik og vej, energisystemer og affaldshåndtering er virksomhedernes udfordring at have viden og kompetencer til at udnytte nye teknologiske muligheder, at kende og anvende standarder og lovgivning, at forstå de offentlige kunders behov og kunne levere adækvate teknologier. Indsatsens mål er at understøtte SMV'ers innovation af teknologier til intelligente bygninger med henblik på energioptimering og indeklimagevinster via smarte teknologier.

For det tredje vil klyngen under fokusområdet digitalisering og automatisering hjælpe branchens aktører med at opnå de rigtige kompetencer til implementering af ny teknologi i hele værdikæden, da digitalisering og ny teknologi har potentialet til at fremme bæredygtighed i byggeriet og øge produktiviteten. Målet er etablering af samarbejdsprojekter, som kan skabe nye produkter/services, og som kan give flere virksomheder innovationsrelevante kompetenceløft. Internationalt samarbejde vil også blive prioriteret for at hjemtage viden til danske virksomheder.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Som nyopstartet klynge må det forventes, at der investeres tid på organisationsudvikling, professionalisering og etablering af fysisk tilstedeværelse i Albertslund, Odense, Aalborg og senere Næstved. I handlingsplanen beskrives særligt rekrutterings-, matchmaking- og etableringsaktiviteter til en række forskellige innovationsprojekter og samarbejder med videninstitutioner og partnerskabet. Da klyngen er nyoprettet, fokuseres der i det første år på indledende aktiviteter, som forbereder og kvalificerer de konkrete innovationssamarbejder, som senere implementeres af andre aktører i erhvervsfremmesystemet.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

De beskrevne aktiviteter i handlingsplanen vurderes generelt at ligge i forlængelse af klyngens kerneopgave og understøtter bestyrelsens strategi.

Finans og fintech

KONSOLIDERINGSSTATUS

FINANS OG FINTECH	
Klyngeorganisation: Copenhagen Fintech	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 5.500.000	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Copenhagen Fintech er baseret på et tæt samarbejde mellem Finans Danmark, Finansforbundet, Forsikring og Pension samt Dansk Industri. Der er således ikke tale om en egentlig konsolidering med øvrige klyngeorganisationer, da der kun har været en klynge på området for finans og fintech. Copenhagen Fintech er en forholdsvis ny klynge, der begyndte i 2009 som et innovationsprojekt, og som arbejdede i krydsfeltet mellem finans- og it-sektoren. Projektet havde til formål at styrke samarbejdet mellem universiteterne og den finansielle sektor.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Copenhagen Fintech definerer sig selv om en start-up drevet klynge, hvorfor de igennem deres aktiviteter primært har fokus på iværksættere som deres primære målgruppe. Klyngeorganisationen har identificeret 7 faglige fokusområder, der består af implementering af 1) AI/machine learning, 2) IoT og forsikring, 3) big data, 4) digitale valutaer og betalinger, herunder blockchain, 5) regulering og compliance, 6) Open Banking og 7) bæredygtighed. Som følge heraf peger klyngen bl.a. på muligheder inden for anti-hvidvask og svindel, hvor anvendelse af ny teknologi vurderes at have stort potentiale. Herudover beskrives den grønne omstilling ligeledes til at have et stort potentiale ift. adgang og deling af data og ift. at kanalisere investeringer til bæredygtige projekter og virksomheder. Det er et overordnet mål for klyngen, at klyngens aktiviteter skaber vækst og nye arbejdspladser gennem innovation i dansk fintech. Der vil både være fokus på at øge SMV'ernes engagement i klyngen og fokus på at aktivere centrale interessenter i klyngens innovationsaktiviteter. Herudover vil der være fokus på at øge antallet af samarbejder mellem videnaktører, de større finansielle virksomheder og fintech-iværksættere og investorer inden for alle syv faglige fokusområder. Der vil i øvrigt være fokus på international positionering samt matchmaking mellem danske og internationale aktører, bl.a. via fokus på antallet af internationale investeringer. Klyngen har i øvrigt valgt et selvstændigt fokus på mål om bæredygtighed og grøn omstilling via fokus på udviklingen i antallet af impact-fintech SMV'er og antallet af impact-investeringer.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngen er endnu ikke påbegyndt sine aktiviteter, men de forventes igangsat snarest. En stor del af klyngens aktiviteter består af videnspredning og matchmaking via B2B-samarbejde. Fokus er derfor på at etablere relationer og bygge bro mellem virksomheder, da det både bidrager til videnopbygning, videndeling, idéskabelse og hjælp til at finde samarbejdspartnere. Aktiviteterne er målrettet virksomhedernes innovationsmodenhed, og klyngen har i øvrigt stort fokus på at engagere klyngens samlede økosystem, herunder store finansielle virksomheder, investorer, erhvervshuse mv. Via startup masterclasses har klyngen bl.a. fokus på B2B-forløb, hvor stiftere og ledere af andre startups og SMV'er deler erfaringer. Herudover indeholder handlingsplanen eksempler på aktiviteter, hvor formålet er at øge samarbejde mellem tidligere fintech-startups og store finansielle virksomheder. Det skal give virksomhederne ideer til nye forretningsområder som fx ift. anvendelse af ny teknologi. Endelig vil aktiviteter som såkaldte demo-dage være et redskab til at vurdere gode business cases og skubbe innovationssamarbejder fremad.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da aktiviteterne ligger inden for bestyrelsens udpegning af finans og fintech som en styrkeposition. Alle foreslåede aktiviteter er målrettet klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for klyngens økosystem.

Avanceret produktion

KONSOLIDERINGSSTATUS

AVANCERET PRODUKTION	
Klyngeorganisation: MADE	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 4.000.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Der har kun været én klynge på området for avanceret produktion, og der har derfor ikke været behov for konsolidering. Klyngeområdet blev ansøgt af MADE, som har eksisteret siden 2014. Et konsortium af industri- og produktionsvirksomheder, forskningsmiljøer, fonde og foreninger har sammen grundlagt MADE. MADE har siden opstarten igangsat aktiviteter med tilskud fra fonde og virksomheder, som betyder, at der i klyngen tidligere har foregået innovationsaktiviteter for mere end 600 mio. kr. Bevillingen fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse indgår således som en mindre del af de samlede aktiviteter i MADE.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

De faglige fokusområder er defineret på baggrund af en proces over to år med inddragelse af erhvervsliv og øvrige aktører i og omkring branchen og har derfor en tydelig rod i aktørlandskabet. De faglige fokusområder indbefatter områderne bæredygtige forretningsmodeller, værdikædeoptimering, agile produktionssystemer, digitalisering af produktionsprocesser samt bæredygtig og agil arbejdsstyrke. Klyngen nævner ligeledes henholdsvis materialeteknologi og internationalisering, hvilket er mindre, men dog relevante dele af de faglige fokusområder. Digitalisering og grøn omstilling er tværgående temaer inden for alle de nævnte områder.

I forlængelse af de faglige fokusområder er valgt strategiske mål, der dels afspejler klyngens fokus på værdiskabelse for virksomhederne og dels afspejler klyngens fokus på videreudvikling og udvidelse af målgruppe og dermed vækst i klyngens rækkevidde og relevans over for flere virksomheder. Klyngens strategiske mål indbefatter derfor mål inden for innovationsaktiviteter i form af informationsmøder, videndeling, virksomhedsdeltagelse og virksomhedernes tilfredshed med deltagelse i aktiviteterne. Derudover indbefatter det også en styrkelse af økosystemet omkring avanceret produktion, guldcertificering af klyngen og samarbejdsaftaler med erhvervshusene.

Som nævnt i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi bør klyngeindsatsen på området fokusere på styrket produktivitet via innovation, videndeling og tværsektorielt samarbejde mellem produktionsvirksomheder og videninstitutioner. MADEs faglige fokusområder og strategiske mål ligger i direkte forlængelse heraf.

KLYNGENS HANDLEPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens midler fra bestyrelsen er målrettet kickstarter-projekter. Det er et nyt initiativ hos MADE, som klyngen udvikler i samarbejde med alle erhvervshusene. Målgruppen er især SMV'er, som har få eller ingen erfaringer med innovation. Projekterne kobler SMV'er med kompetencer i innovations- og forskningssystemet med målet om, at virksomhederne optimerer og innoverer deres produktion og tilhørende processer. Handlingsplanen omhandler derfor aktiviteter i forbindelse med kickstarter-projekterne, og det vurderes, at handlingsplanen understøtter, at klyngen når de valgte strategiske mål. Aktiviteterne i handlingsplanen indbefatter dialogmøder med erhvervshusene, opstarts- og informationsarrangementer for virksomheder, screening og matchmaking, gennemførelse af kickstarterprojekter samt afslutning og evaluering heraf. Forventningen er besøg hos cirka 15 virksomheder i hvert erhvervshusområde og igangsættelse af i alt 35 kickstarter-forløb i 2021. I samarbejde med erhvervshusene forventes de resterende virksomheder at kunne henvises til andre relevante tilbud. Kickstarter-projekterne involverer relevante aktører i form af virksomheder, GTS'er og DAMRC (Danish Advanced Manufacturing Research Center).

VURDERING AF HANDLEPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da den indeholder relevante innovationsaktiviteter, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave og samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med erhvervshusene.

Robot og droneteknologi

KONSOLIDERINGSSTATUS

ROBOT- OG DRONETEKNOLOGI	
Klyngeorganisation: Odense Robotics	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 9.500.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

På ansøgningstidspunktet var klyngen ikke konsolideret med selvstændig organisation, hvorfor ansøgningen blev indsendt af Erhvervshus Fyn P/S, da de fusionerende aktører alle var forankrede der. I efteråret og vinteren 2020 blev Odense Robotics, UAS Denmark og RoboCluster virksomhedsoverdraget fra Erhvervshus Fyn P/S til den nye klyngeorganisation Foreningen Odense Robotics, der siden har fokuseret på at udvide sit fokus fra Fyn til hele landet, konsolidere én samlet organisation samt overtage og planlægge konkrete klyngeaktiviteter.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen har udvalgt fire faglige fokusområder, som er 1) nyskabende teknologier og produkter, 2) globale vækstvirksomheder, 3) resultatskabende relationer og 4) synlig og tilgængelig robot- og droneindustri. Fælles for de fire fokusområder er, at klyngen har valgt at adressere tværgående emner, der både vedrører indsatser inden for robot- og dronevirksomheder, herunder bl.a. værdikædesamarbejder, forretningsudvikling, procesinnovation og teknologiinnovation.

Klyngen har opstillet strategiske mål på tre niveauer: 1) Strategiske mål med direkte kobling til de fire faglige fokusområder, 2) tværgående strategiske mål og 3) organisatoriske mål. De tværgående mål relaterer sig særligt til innovation, grøn omstilling og internationalisering i tråd med opdraget til klyngerne fra bestyrelsen og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Klyngen har i målbeskrivelsen også fokuseret på den organisatoriske udvikling, herunder at sikre en synlig og tilgængelig klynge i hele landet, hvernævning af medlemmer samt at gøre klyngens samlede portefølje bæredygtig ved at søge yderligere funding og ved at sikre en sund økonomi, der kan matche udviklingspotentialer på det spirende erhvervs- og teknologiområde.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens handlingsplan er bygget op omkring de fire fokusområder. Overordnet har klyngen valgt at benytte en stor andel af bevillingen på konkrete innovationssamarbejder. Derudover fokuseres der på faglige netværk centeret omkring forskellige emner og målgruppevirksomheder. Af handlingsplanen fremgår det desuden, at klyngen vil understøtte iværksættere inden for robotområdet i at indgå i innovationsrettede aktiviteter i startupmiljøer. Klyngen vil desuden foretage vidensspredning og formidling gennem konferencer og online tilstedeværelse. Herudover er grøn omstilling et centralt element i handlingsplanen, hvor klyngen bl.a. vil matchmake og igangsætte innovationssamarbejder centreret om grønne forretningsmuligheder på tværs af udvalgte brancher. Endelig viser handlingsplanen, at klyngen prioriterer klynge-til-klynge samarbejder højt, idet der fremgår konkrete aktivitetssamarbejder med MARLOG, Food & Bio Cluster Denmark og DigitalLead.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da aktiviteterne ligger inden for bestyrelsens udpegning af robot- og droneteknologi som en spirende styrkeposition. Alle foreslåede aktiviteter er målrettet klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og som samtidig understøtter et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet og med relevant fokus på klynge-klynge samarbejde.

Animation, spil og film

KONSOLIDERINGSSTATUS

ANIMATION, SPIL OG FILM

Klyngeorganisation: Vision Denmark

Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 9.000.000 kr.

Vurdering af handlingsplan for 2021

GRØN

Vision Denmark har tidligere fået midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og EU's Regionalfond til konsolidering på det spirende erhvervs- og teknologiområde for animation, spil og film. Vision Denmark fusionerede med Interactive Denmark og klyngeaktiviteter under The Animation Workshop/Via University College. Desuden er et antal erhvervsrettede regionale netværk efterfølgende blevet samlet under klyngen. Konsolideringen var på plads i forbindelse med klyngens ansøgning i sommeren 2020, men opbygning af selve organisationen er stadig i gang. Der foretages desuden årligt analyser og undersøgelser af industriens behov og potentialer for at tilpasse tilbud og aktiviteter, da udviklingen inden for branchen går stærkt.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

De faglige fokusområder udspringer af klyngens fodfæste i den digitale visuelle industri via det partnerskab, klyngen er vokset ud af, og i kraft af videngrundlaget hos klyngens parter. Industrien omfatter spil, film, TV, animation, XR og musik. Klyngens faglige fokusområder omfatter digital omstilling, bæredygtig omstilling, innovation og kunstnerisk udviklingsvirksomhed, investering og finansiering samt internationalisering.

I forlængelse af fokusområderne opererer klyngen med strategiske mål, der dels afspejler dens fokus på at skabe værdi for virksomhederne, og dels afspejler dens fokus på temaer, der er særlige for denne branche, herunder for eksempel VR, AI og bæredygtighed i virksomheder, der har fysiske produktioner. Klyngens strategiske mål indbefatter derfor udvidelse af antal dedikerede medlemsvirksomheder i klyngen, mål for antal virksomheder, der anvender ny teknologi i udvikling af innovative produkter/løsninger, samt mål for hvor stor en andel af medlemsvirksomhederne, der er innovative. Desuden har klyngen mål for antal deltagere til vidensspredningsaktiviteter inden for bæredygtighed og digital omstilling samt mål for internationale samarbejder. Klyngens faglige fokusområder og strategiske mål vurderes at være relevante, da de harmonerer med bestyrelsens fokus på digitalisering, grøn omstilling og internationalisering.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

For at opnå de strategiske mål fokuserer klyngen med midlerne fra bestyrelsen især på aktiviteter, der styrker virksomhedernes videnniveau og innovationsforudsætninger. I handlingsplanen fremgår aktiviteter i form af bl.a. forberedelse til innovationssamarbejde, videndeling og erfaringsudveksling, adgang til innovationsrelateret finansiering i ind- og udland samt viden om internationale trends. Aktiviteterne involverer foruden virksomheder andre aktører som for eksempel erhvervshusene, relevante uddannelsesinstitutioner, andre klynger, Producentforeningen, Filmby Aarhus og FilmFyn. Målgruppen omfatter de indholds- og rettighedsproducerende virksomheder, der udgøres af få større vækstvirksomheder, et mindre antal SMV'er og en lang række mikrovirksomheder og iværksættere. Vision Danmarks handlingsplan bærer præg af, at klyngen stadig er i gang med at opbygge sin organisation. Arbejdet vurderes at forløbe på hensigtsmæssig vis, og aktiviteterne i handlingsplanen ligger i direkte forlængelse af bestyrelsens strategi. Det er derfor vurderingen, at klyngen er på rette kurs med sin anvendelse af bestyrelsens midler i indeværende år.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da den indeholder relevante innovationsaktiviteter, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave, og samtidig understøtter et langsigtet strategisk og organisatorisk arbejde med at styrke klyngen og dermed realisere potentialet på et dynamisk og spirende erhvervs- og teknologiområde.

Lydteknologi

KONSOLIDERINGSSTATUS

LYDTEKNOLOGI	
Klyngeorganisation: Danish Sound Cluster	
Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 6.000.000 kr.	
Vurdering af handlingsplan for 2021	GRØN

Danish Sound Cluster er blevet udpeget som klynge under det spirende område lydteknologi. Klyngen er til dels en videreførelse af Innovationsnetværket Danish Sound Network og har overtaget deres kompetencer, medlemmer, aktivitetsportefølje og samarbejdsrelationer. Klyngen vil være knudepunkt for bl.a. forskningsmiljøer, opstartsvirksomheder, SMV'er, inkubatorer og offentlige aktører, der har fokus på innovation og lydteknologi som en integreret del af produkter eller serviceydelser. Opbygningen af klyngeorganisationen pågår fortsat, og klyngen har i den forbindelse netop indgået en samarbejdsaftale med Sound Hub Denmark. Danish Sound Cluster er fortsat i en indledende strategiproces og vil det kommende år arbejde yderligere med identificering af innovationsbehov og potentialer inden for lydteknologi.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen vil arbejde med udgangspunkt i fem faglige fokusområder: 1) Healthcare and welfare, 2) environmental sound solutions, 3) future soundtech solutions, 4) creative sound solutions og 5) iværksætteri. Herudover vil klyngen have internationalisering som et tværgående fokus, hvor de bl.a. vil styrke SMV'ernes internationale samarbejde om innovation med partnere i ind- og udland. Med udgangspunkt i bl.a. et diskussionsoplæg vil klyngen arbejde med at understøtte grøn omstilling på tværs af aktiviteter og faglige fokusområder.

Klyngen har formuleret strategiske mål og tilhørende KPI'er for hver af de faglige fokusområder. Klyngen vil udarbejde endelige strategier for hvert af de faglige fokusområder i 2021. Da klyngen fortsat er i en opstartsfasen, vil klyngen via et strategisk mål også have fokus på organisatorisk kompetenceopbygning.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Da klyngen er under et spirende område og fortsat er i gang med organisationsopbygning, vil mange af klyngens aktiviteter for bestyrelsens bevilling i 2021 anvendes på aktiviteter, der styrker virksomhedernes videniveau og innovationsforudsætninger. De vil bl.a. have særlig fokus på videnspredning, matchmaking og netværksskabelse og på at hjælpe SMV'er med at få større kendskab til innovative processer og muligheder gennem videndeling med andre aktører. Klyngen forventer ikke at gennemføre konkrete innovationssamarbejder i 2021, men arbejder på at få udviklet endelige projektmodeller og afsøge konkrete projektideer i samspil med virksomheder og økosystemet, herunder andre mere etablerede klynger.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen kategoriseres som grøn, da alle aktiviteter i handlingsplanen vurderes at ligge i forlængelse af klyngernes kerneopgave. Aktiviteterne, som klyngen vil lave for bestyrelsens bevilling i 2021, kan primært karakteriseres som indledende, hvilket vurderes at være et udtryk for, at klyngens arbejde med organisationsopbygning fortsat pågår. Det vurderes hertil, at klyngens aktiviteter understøtter et langsigtet og hensigtsmæssigt strategisk og organisatorisk arbejde med at styrke klyngen og derved realisere potentialet på et dynamisk og spirende erhvervs- og teknologiområde.

Forsvar, rum og sikkerhed

KONSOLIDERINGSSTATUS

FORSVAR, RUM OG SIKKERHED

Klyngeorganisation: Center for Defence, Space & Security (CenSec)

Bevilling fra bestyrelsen (2021+2022): 4.000.000

Vurdering af handlingsplan for 2021

GRØN

Der er ikke foretaget konsolidering på området, hvorfor CenSec fortsætter med sin eksisterende governance-struktur. Erhvervs- og teknologiområdet er udpeget som spirende klynge, og klyngen er fortsat i gang med at finde sin plads i innovations- og erhvervsfremmesystemet.

I ansøgningen fremgik det, at CenSec fortsat ville samarbejde med brancheorganisationen Danish Defence and Security Industries Association (FAD), og at der som led heri skulle udarbejdes en samarbejdsaftale mellem parterne i efteråret 2020. Det viste sig, at processen krævede mere tid end ventet, før de kom til enighed om en samarbejdsaftale, der blev indgået i februar 2020, og som sætter en hensigtsmæssig ramme om de to aktørers snitflader og arbejdsdeling.

KLYNGENS FAGLIGE FOKUSOMRÅDER OG STRATEGISKE MÅL 2021-2024

Klyngen har udvalgt tre faglige fokusområder, som er forsvar (herunder land, sø og luft), rum (herunder downstream, upstream og autonome systemer) og sikkerhed (herunder homeland security, cybersikkerhed, og kritisk infrastruktur).

Klyngen har opstillet et strategisk mål for hvert faglige fokusområde samt fire tværgående strategiske mål. På tværs af de tre faglige fokusområder er internationalisering et væsentligt parameter, idet klyngen havde en stærk international profil før udpegningen, og fordi erhvervsområdet er præget af at udvikle og afsætte produkter og services på det internationale marked. Klyngen har ligeledes udformet et strategisk mål for grøn omstilling og digitalisering, men særligt for grøn omstilling er der ikke redegjort for, hvordan klyngen konkret vil arbejde med dette område, hvilket der i styringsdialogen vil blive fulgt op på. Slutteligt sætter klyngen fokus på decentral tilgængelighed og synlighed ved at have strategiske mål om den geografiske fordeling af aktiviteter og medlemmer og ved at ville samarbejde med alle erhvervshuse.

KLYNGENS HANDLINGSPLAN FOR BESTYRELSENS BEVILLING I 2021

Klyngens handlingsplan er bygget op omkring de tre faglige fokusområder. Aktiviteterne i handlingsplanen vedrører overordnet innovationssamarbejder samt national og international netværksskabelse og videndeling, hvoraf hovedparten af bevillingen benyttes til innovationssamarbejder. Derudover er grøn omstilling et centralt element i handlingsplanen, hvor klyngen vil igangsætte et innovationssamarbejde om udvikling af rumteknologi, ligesom de vil afholde et seminar og igangsætte et netværk med udgangspunkt i grøn omstilling inden for forsvaret. Endelig viser handlingsplanen, at klyngen prioriterer klynge-til-klynge samarbejder højt, idet der fremgår konkrete aktivitetssamarbejder med MARLOG, Odense Robotics og DigitalLead.

VURDERING AF HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen er vurderet som grøn, da alle foreslåede aktiviteter er målrettet klare og velbegrundede innovationspotentialer, der ligger i forlængelse af klyngernes kerneopgave. Derudover vurderes aktiviteterne at understøtte et hensigtsmæssigt samarbejde med relevante aktører inden for erhvervsfremme- og innovationssystemet.